PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/465

od 30. ožujka 2020.

o hitnim mjerama potpore organizacijama proizvođača voća i povrća u talijanskim regijama Emilia Romagna, Veneto, Trentino-Južni Tirol, Lombardija, Pijemont i Furlanija-Julijska krajina s obzirom na štetu koju su njihovoj proizvodnji nanijele azijske mramorastosmeđe štitaste stjenice (*Halyomorpha halys*)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 221. stavak 1.,

budući da:

(1) Mramorastosmeđa štitasta stjenica (*Halyomorpha halys*) („štitasta stjenica”) kukac je koji potječe iz Azije i koji je putem međunarodne trgovine slučajno unesen u Uniju, konkretno u sjeverne talijanske regije Emiliju Romagnu, Veneto, Trentino-Južni Tirol, Lombardiju, Pijemont i Furlaniju-Julijsku krajinu („pogođene regije”).

(2) Štitaste stjenice nanijele su 2019. ozbiljnu štetu proizvodnji voća i povrća u pogođenim regijama, jer su se njima zarazile kruške, breskve, nektarine, jabuke, kivi, trešnje i marelice. Voće i povrće zbog pretrpljene štete nije upotrebljivo ni za konzumaciju niti za preradu. Procjenjuje se da su gubici proizvođača voća i povrća u pogođenim regijama koje su uzrokovale štitaste stjenice samo u 2019. iznosili 500 milijuna EUR. Zbog štitastih stjenica mnoge organizacije proizvođača u pogođenim regijama izgubile su 2019. velik dio uroda ili čak cijeli urod voća i povrća.

(3) Štitasta stjenica trenutačno ne ispunjava kriterije za karantenski štetni organizam Unije na temelju Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) te se ne mogu poduzeti mjere na razini Unije za njezino iskorjenjivanje. Stoga u ovoj fazi talijanska tijela ne mogu poduzeti odgovarajuće zaštitne fitosanitarne mjere.

(4) Osim toga, trenutačno su dostupni samo ograničeni instrumenti zaštite bilja za djelotvornu kontrolu štitastih stjenica. Ose „Samuraj” (*Trissolcus japonicus* i *Trissolcus mitsukurii*), kukci koji su prirodni neprijatelji štitastih stjenica, tek su nedavno odobrene u Italiji kao alternativna mjera biološke kontrole te u ovom trenutku nije jasno je li ta biološka metoda kontrole štitastih stjenica djelotvorna.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

([2]) Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ (SL L 317, 23.11.2016., str. 4.).

(5) Organizacije proizvođača u sektoru voća i povrća u pogođenim regijama primijenile su preventivne mjere (npr. postavljanje mreža protiv kukaca i klopki) kako bi spriječile štetu na svojim usjevima. Unatoč naporima, navedene organizacije proizvođača pretrpjele su istodobno visoke troškove preventivnih mjera i gubitke u proizvodnji, što je imalo znatan negativan učinak na vrijednost proizvoda koje su stavili na tržište. To utječe na financijsku stabilnost organizacija proizvođača i njihovu sposobnost provedbe operativnih programa u narednim godinama i uvođenja mjera i aktivnosti usmjerenih na najezde štetnih organizama. Osim toga, smanjenje vrijednosti proizvoda stavljenih na tržište slabi pristup organizacijama proizvođača financijskoj pomoći Unije u sektoru voća i povrća. Isto tako, smanjenje vrijednosti proizvoda stavljenih na tržište moglo bi dovesti do gubitka statusa priznatih organizacija proizvođača u sektoru voća i povrća u pogođenim regijama ako se vrijednost proizvoda stavljenih na tržište spusti ispod minimalnog zakonskog praga.

(6) Složenost situacije u pogođenim regijama koja je posljedica štete u proizvodnji voća i povrća, znatan gubitak prihoda i financijska nestabilnost organizacija proizvođača u sektoru voća i povrća u pogođenim regijama te činjenica da ne mogu nastaviti učinkovitu provedbu svojih operativnih programa čine poseban problem u smislu članka 221. Uredbe (EU) br. 1308/2013. Taj poseban problem ne može se riješiti mjerama koje se poduzimaju na temelju članaka 219. ili 220. te uredbe jer nije izravno povezan s nekim postojećim tržišnim poremećajem ili prijetnjom poremećajem, niti je povezan s mjerama za suzbijanje širenja bolesti životinja ili gubitka povjerenja potrošača zbog postojanja opasnosti za zdravlje ljudi, životinja ili biljaka.

(7) Stoga su za rješavanje posebnog problema u pogođenim regijama potrebne hitne mjere za poboljšanje pristupa uzajamnim fondovima i povećanje gornjih granica financijske pomoći Unije organizacijama proizvođača u pogođenim regijama. Takvim će se mjerama osigurati financijska stabilnost i povećati otpornost i sposobnost organizacija proizvođača u pogođenim regijama da se nose sa štetom koju su prouzročile štitaste stjenice i da provedu odgovarajuće daljnje mjere za sprečavanje kriznih situacija i upravljanje njima.

(8) Uzajamni fondovi koje organizacije proizvođača u pogođenim regijama upotrebljavaju kao mjeru za sprečavanje kriznih situacija i upravljanje njima sredstvo su za ublažavanje štete koju su pretrpjele u proizvodnji voća i povrća i zbog gubitka prihoda. Stoga bi organizacijama proizvođača u sektoru voća i povrća u pogođenim regijama trebalo poboljšati pristup uzajamnim fondovima. Financijska pomoć Unije trenutačno obuhvaća samo administrativne troškove osnivanja uzajamnog fonda i njegovo dopunjavanje nakon isplate naknade proizvođačima koji su članovi fonda, a kojima su se zbog nepovoljnih tržišnih uvjeta prihodi znatno smanjili. Kako bi se nadoknadila šteta koju su u pogođenim regijama prouzročile štitaste stjenice, financijska pomoć Unije trebala bi obuhvaćati i početni kapital uzajamnog fonda. Međutim, takva financijska pomoć Unije za početni kapital uzajamnog fonda trebala bi biti namijenjena za nadoknadu izgubljenog prihoda proizvođačima koji su članovi fonda zbog štete koju su prouzročile štitaste stjenice.

(9) Gornju granicu od 4,6 % financijske pomoći Unije namijenjene za krizne i preventivne mjere u operativnim programima organizacija proizvođača u sektoru voća i povrća u pogođenim regijama u skladu s člankom 34. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013 trebalo bi povisiti za 0,4 % vrijednosti proizvoda stavljenih na tržište na 5 % vrijednosti proizvoda stavljenih na tržište kako bi se tim organizacijama proizvođača poboljšao pristup uzajamnim fondovima i drugim kriznim i preventivnim mjerama te kako bi se povećala njihova financijska stabilnost. Budući da se taj posebni problem ne odnosi na udruženja organizacija proizvođača, gornju granicu utvrđenu u članku 34. stavku 2. trećem podstavku Uredbe (EU) br. 1308/2013 nije potrebno povećati.

(10) Kao rezultat povećanja gornje granice od 4,6 % za 0,4 %, gornju granicu financijske pomoći Unije za krizne i preventivne mjere trebalo bi povećati na 0,9 % vrijednosti proizvoda koje su te organizacije proizvođača stavile na tržište, umjesto sadašnjih 0,5 % vrijednosti proizvoda stavljenih na tržište utvrđene u članku 34. stavku 2. drugom podstavku Uredbe (EU) br. 1308/2013. Tih dodatnih 0,4 % vrijednosti proizvoda stavljenih na tržište trebalo bi upotrijebiti za mjere kontrole štitastih stjenica. To je potrebno kako bi se ojačala financijska stabilnost organizacija proizvođača u sektoru voća i povrća u pogođenim regijama, povećala njihova otpornost i poboljšala njihova sposobnost provedbe odobrenih operativnih programa u narednim godinama.

(11) S obzirom na financijsku nestabilnost organizacija proizvođača u sektoru voća i povrća u pogođenim regijama i uzimajući u obzir potrebu primjene dodatnih mjera za kontrolu štitastih stjenica, ograničenje financijske pomoći Unije od 50 % iz članka 34. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 trebalo bi povećati na 60 % za sve mjere u operativnim programima u pogođenim regijama usmjerene na štitaste stjenice.

(12) S obzirom na to da se operativni programi provode u kalendarskim godinama i uzimajući u obzir činjenicu da se izračun vrijednosti proizvoda stavljenih na tržište kojim se određuje iznos financijske pomoći Unije temelji na prethodnoj kalendarskoj godini, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

(13) Ova Uredba trebala bi se primjenjivati od 1. siječnja 2020. To je potrebno s obzirom na to da se hitne mjere odnose na razinu i opseg financijske pomoći Unije organizacijama proizvođača koje su pretrpjele štetu koju su im u proizvodnji voća i povrća nanijele štitaste stjenice. Te organizacije proizvođača trebaju početi primjenjivati te mjere u svojim operativnim programima od siječnja 2020. kako bi mogle hitno poduzeti mjere zbog štete koju su im u proizvodnji voća i povrća nanijele štitaste stjenice te već u 2020. osigurati kontinuitet svojih operativnih programa i gospodarsku stabilnost i održivost.

(14) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju poljoprivrednih tržišta i hortikulturnih proizvoda,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Područje primjene

Ova se Uredba primjenjuje na priznate organizacije proizvođača u talijanskim regijama Emilia Romagna, Veneto, Trentino-Južni Tirol, Lombardija, Pijemont i Furlanija-Julijska krajina kojima su u 2019. mramorastosmeđe štitaste stjenice (*Halyomorpha halys*) nanijele štetu u proizvodnji voća i povrća.

Članak 2.

Hitne mjere za rješavanje posebnog problema organizacija proizvođača u pogođenim regijama

1. Financijska pomoć Unije uzajamnim fondovima iz članka 33. stavka 3. točke (d) Uredbe (EU) br. 1308/2013 obuhvaća i potporu za početni kapital uzajamnih fondova. Namijenjena je članovima organizacija proizvođača u regijama iz članka 1. kao naknada za izgubljeni prihod zbog štete koju su proizvodnji voća i povrća nanijele mramorastosmeđe štitaste stjenice (*Halyomorpha halys*).

2. Gornja granica od 4,6 % vrijednosti proizvoda stavljenih na tržište iz članka 34. stavka 2. drugog podstavka Uredbe (EU) br. 1308/2013 povećava se za 0,4 %, a iznos koji odgovara dodatnih 0,4 % koristi se za mjere za sprečavanje kriznih situacija i upravljanje njima radi otklanjanja štete koju su u regijama iz članka 1. prouzročile mramorastosmeđe štitaste stjenice (*Halyomorpha halys*).

3. Na zahtjev organizacija proizvođača, ograničenje od 50 % financijske pomoći Unije iz članka 34. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 povećava se na 60 % za mjere usmjerene na mramorastosmeđe štitaste stjenice (*Halyomorpha halys*) u operativnim programima organizacija proizvođača koje posluju u regijama iz članka 1.

Članak 3.

Stupanje na snagu i datum početka primjene

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. ožujka 2020.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN